

Recenzja

rozprawy doktorskiej mgr Anny Goleń – Szczeciak pt. „Jazda konna w kształtowaniu zdolności koordynacyjnych studentów – podchorążych Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu”

Praca napisana jest na 88. stronach wydruku komputerowego. Składa się z 7. rozdziałów oraz aneksu. Struktura pracy jest typowa dla monografii doktorskich. Składa się ze: 1. Wstępu, 2. Celu, pracy, hipotezy i pytań badawczych, 3. Grupy badawczej i metod badawczych, 4. Wyników, 5. Dyskusji, 6. Podsumowania, odpowiedzi na pytania i wniosków, 7. Piśmiennictwa. Ponadto praca zawiera streszczenia w języku polskim i angielskim, spis rycin i tabel oraz aneks.

Uwagi ogólne

Struktura pracy jest prawidłowa, czytelna i jasno zaprezentowana. Problem jest przedstawiony jasno z dobrym wykorzystaniem piśmiennictwa. Problem badawczy jest przedstawiony jako motyw podjęcia problemu. Autorka prezentuje tu przedmiot badań, ale nie pokazuje problemów nieznanych, wątpliwych i niezbadanych. Autorka uzasadnia zresztą bardzo słusznie rolę jazdy konnej w kształtowaniu sprawności fizycznej a szczególnie koordynacji ruchowej dla przyszłego oficera w nowoczesnym wojsku. Uwydatnia problem koordynacji ruchowej w procesie utrzymywania pionowej pozycji ciała, jako ważny problem sprawności żołnierza.

Cel i hipoteza oraz pytania badawcze wynikają z zaprezentowanego w tytule i we wstępie problemu badawczego. Autorka ten warunek spełniła przez wyraźną sugestię co należy wykonać aby zrealizować założony problem badawczy.

Cel i hipoteza sformułowane są rzeczowo, jasno i jednoznacznie. Uzupełnieniem celu i hipotezy są cztery pytania badawcze, które nie są sformułowane tak jasno i jednoznacznie jak cel i hipoteza.

Metody badawcze prezentowane są jako wyjaśnianie co i jak autorka wykona (jakie podjęcie czynności) aby osiągnąć cel pracy, udowodnić lub odrzucić hipotezę oraz dać odpowiedź na postawione pytania. Przedmiotem badań jest określenie wpływu jazdy konnej na poprawę koordynacji ruchowej w procesie utrzymywania pionowej pozycji ciała przyszłych oficerów wojska polskiego. Autorka wybrała platformę stabilograficzną firmy Technomax

z 2013 roku. Badania przeprowadzono na 85. mężczyznach i 19. kobietach słuchaczach I roku pięcioletnich studiów w Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu.

Wynikami osiągniętymi w badaniach powinno się odpowiedzieć na postawiony cel, hipotezy badawcze oraz postawione pytania badawcze. Wartość wyników badań zależy od dobrze dobranej grupy badanych osób, dobrze dobranej aparatury badawczej oraz dobrze dobranych metod opracowania wyników badań. Dobór aparatury jest średni (bo taki był dostępny) zaś opracowanie badań prawidłowe.

Bardzo dobrze zaprezentowano rozdział dyskusja. Autorka dobrze skonfrontowała wynik własnych badań z wynikami i spostrzeżeniami zaprezentowanymi przez licznych badaczy w swoich publikacjach. Autorka krytycznie odniosła się do poglądów różnych autorów przez co mogła zaprezentować w dyskusji własne argumenty.

W rozdziale podsumowanie i odpowiedzi na pytania i wnioski autorka zwięźle wykonała podsumowania swoich wyników badań. Również odpowiedziała na postawione pytania, natomiast nie dopatrzyłem się komentarza i oceny własnych badań z otrzymanych wyników. W tym rozdziale autorka umieściła sformułowane przez siebie wnioski, które są odpowiedzią na postawiony cel pracy, hipotezę oraz pytania badawcze. Do wniosków nie mam zastrzeżeń.

Ostatni rozdział to wykaz cytowanego piśmiennictwa. Liczba cytowanych prac jest imponująca, bo wynosi 167 pozycji.

Temat pracy doktorskiej określa wpływ jazdy konnej na kształtowanie koordynacji ruchowej studentów – podchorążych Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu. Natomiast celem pracy jest określenie zależności między jazdą konną a utrzymaniem ciała w pionie przez studentów – podchorążych po zrealizowaniu programu jazdy konnej. W postawionej hipotezie przewiduje się, że programowa jazda konna w kształceniu studentów – podchorążych podwyższa jakość procesu utrzymywania ciała w pozycji pionowej.

Sformułowany temat, cel pracy i hipoteza stanowią trzon i strukturę pracy. Wtrącane w pracy inne tematy mogą stanowić jedynie jej uzupełnienie, a tak naprawdę to zakłócają wartość pracy.

Uwagi szczegółowe

Wstęp napisany jest na 8. stronach maszynopisu. W pierwszej części autorka opisuje cechy motoryczne człowieka. Ta część opracowana jest w oparciu o studium literaturowe, w której autorka uwypukla opis pojęcia równowaga. Moim zdaniem niezbyt fortunnie używa pojęcia równowaga wraz „równowaga ciała fizyczna i motoryczna oraz dynamiczna i statyczna”. W drugiej części wstępu autorka prezentuje podstawy szkolenia żołnierzy w strukturach Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu. Treścią tej części jest program kształcenia sprawności fizycznej przyszłych oficerów, a szczególną uwagę autorka zwraca na

kształtowanie koordynacji ruchowej. W trzeciej części wstępu omawiane jest wzajemne oddziaływanie koń-jeździec podczas ruchu. Autorka podkreśla wpływ stymulacyjnego działania ruchów grzbietu konia, jako zakłócenia utrzymania się w pozycji jeździeckiej na wymuszeniu specyficznej aktywności ruchowej jeźdźca. W czwartej części wstępu autorka przedstawia motywy podjęcia tematu. Autorka przedstawia przedmiot badań w dyspozycjach koordynacyjnych wspomaganych przez jazdę konną oraz że problem badawczy dotyczy porównania stabilności przed i po jeździe.

Wstęp napisany jest jasno i nie mam krytycznych uwag. Cel, hipoteza i pytania badawcze (opisane na jednej stronie) bardzo dobrze wpisują się w strukturę pracy i nie mam tu żadnych uwag.

Charakterystyka badanych osób i metody badawcze opisane są na 8. stronach. Doktorantka bardzo szczegółowo opisała grupę badanych osób. Występuje duża dysproporcja między liczbą badanych mężczyzn (85 osób) i kobiet (19 osób). W drugiej części charakterystyki osób badanych autorka opisała przebieg eksperymentu badawczego.

Metody badawcze opisane są w dwóch podrozdziałach: Testy ogólnej sprawności fizycznej oraz pomiar parametrów wychwiał ciała w pozycji stojącej w teście statycznym i dynamicznym. Pierwsza część dotycząca pomiaru sprawności fizycznej osób badanych stanowi krótką i zwięzłą relację z pomiaru 8. prób. Jasny jest opis przeprowadzania próby jak i znaczenia otrzymanych wyników. Autorka nie uzasadniła po co włączyła pomiar 8. prób. Nie ma to uzasadnienia ani w celu pracy ani w hipotezie. Pomiar parametrów stabilograficznych (wychwiał ciała) również jest jasny. Doktorantka nie opisała platformy siły (stabilografu). Jest to platforma stabilograficzna Alfa firmy Technomax z 2013 roku. Jednak jest to za mało informacji na temat metody pomiaru. Po drugie autorka jako parametry badała wychylenia ciała w lewą stronę, wychylenia ciała w prawą stronę, wychylenia ciała w przód, wychylenia ciała w tył oraz przebytą drogę COM. Jest to niewystarczający opis: 1. Na jakich zasadach działa ten stabilograf, 2. Jak opracowywano krzywą stabilograficzną albo jeśli przyjęto zapis na płaszczyźnie fazowej, to jak otrzymano wymienione przez autorkę parametry. Myślę, że wystarczającym będzie, jeżeli autorka na obronie pracy wyjaśni te moje wątpliwości. Ryciny 4. i 5. zupełnie nie rozumiem.

Wyniki opisano na 11. stronach. Pierwsza część, która dotyczy charakterystyki budowy ciała badanej grupy należało umieścić w rozdziale grupa badanych osób. Właściwe wyniki badań obejmują dwa podrozdziały: 4.2. Charakterystyka ogólnej sprawności fizycznej badanej grupy, 4.3. Charakterystyka wyników badań stabilograficznych. W pierwszym podrozdziale analizie poddane są wyniki przeprowadzonych 8. testów sprawnościowych. Testy przeprowadzono

przed jazdą konną i bezpośrednio po jeździe konnej dla grupy mężczyzn i kobiet. Autorka nie wykazała związku jaki zachodzi pomiędzy wynikami 8. testów a wynikami analizy stabilograficznej, która jest głównym problemem dysertacji. Bardzo ciekawe wyniki przedstawiono na rycinach od 7. do 14. Szkoda, że wyniki cyfrowe umieszczono w aneksie. Autorka ponadto skomentowała te wyniki bardzo oszczędnie. Wyniki dotyczące charakterystyki badań stabilograficznych zaprezentowano w dwóch podrozdziałach. Wyniki zaprezentowane graficznie są bardzo interesujące i dość dobrze skomentowane (wyniki cyfrowe autorka umieściła daleko w aneksie). Wykazano różnice w parametrach stabilogramów przed i po jeździe konnej; różnice w parametrach stabilogramów o oczach otwartych i zamkniętych; oraz w wykonaniu mężczyzn i kobiet. Omówienie (komentarz) tych wyników oceniam jako średni. Ostatnim podrozdziałem wyników jest test dynamiczny. Tę próbę badań nazwałbym badaniem przemieszczeń punktu przyłożenia wypadkowej siły nacisku na podłoże ze sprzężeniem zwrotnym. Wyniki są bardzo ciekawe, jednak jest bardzo skromny komentarz.

Dyskusja napisana jest na 9. stronach wydruku komputerowego. Jest to naprawdę dobrze opracowany rozdział pracy. Bardzo dobrze również jest opracowany i zwięźle napisany rozdział podsumowanie, odpowiedzi na pytania i wnioski.

Ostatnim rozdziałem jest Piśmiennictwo. Autorka zacytowała 167 pozycji piśmiennictwa w tym około 50. w językach obcych. Tematyka piśmiennictwa jest ściśle związana z tematyką pracy doktorskiej.

Uwagi końcowe

Powierzona mi do recenzji praca doktorska mgr Anny Goleń – Szczeciak jest oryginalną monografią. Dotyczy ciekawego i mało rozpoznanego problemu. Badanie do tej pracy wykonano na grupie osób bardzo rzadko spotykanej w piśmiennictwie naukowym a mianowicie na studentach – podchorążych Akademii Wojsk Lądowych we Wrocławiu. Treść pracy dotyczy zastosowania zajęć jazdy konnej w szkoleniu studentów przyszłych oficerów wojskowych. Jazda konna dodatkowo wpływa na kształtowanie specyficznej koordynacji ruchowej. Hipoterapia znana jest jako bardzo skuteczna metoda w rehabilitacji ruchowej. Natomiast nie spotyka się opracowań służących dla szkolenia współczesnych wojskowych.

Praca stanowi zwięzłą monografię. Opracowywany jest bardzo ciekawy, rzadko podejmowany przez badaczy problem i stanowi nowum w szkoleniu przyszłych oficerów i nie tylko. Metoda ta znana jest i stosowana w fizjoterapii, ale z powodów organizacyjnych i finansowych jest metodą elitarną.

Stwierdzam, że praca mgr Anny Goleń - Szczeciak spełnia wymogi określone w ustawie o stopniach i tytule naukowym więc stawiam wniosek o dopuszczenie mgr Anny Goleń – Szczeciak do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

Prof. dr hab. Marian Golema